

Norsk miljøbistand til Øst-Europa

Avviklingen av de kommunistiske regimer i Øst-Europa har synliggjort en sjokkerende mangel av omsorg for miljøet. Store områder har massive luft og vannforurensninger. Omfattende innsats over mange år er nødvendig for å rette opp forholdene.

Det er igangsatt store programmer for å bistå de nye demokratier i øst for å få bukt med miljøproblemene. De vesteuropeiske landene med EF i spissen er i full gang. Verdensbanken, den nye europeiske Banken for Gjenoppbygging og Utvikling (ERBD) og Nordisk Investeringsbank har programmer rettet mot miljøforbedring i Øst-Europa. Alle nordiske land er i full gang med å gjennomføre og utvikle prosjekter for samme formål.

Norge har bilaterale miljøavtaler med Sovjet, Polen og Tsjekkoslovakia. En avtale med Ungarn ventes undertegnet i slutten av september. Men i forhold til Finland, Sverige og Danmark er vi kommet kort. Finnene har mangeårige erfaringer og samarbeide med sin store nabo i øst. Sveriges beliggenhet ved Østersjøen, svensk historie og en tradisjonelt mer øst- og sydvent utenrikspolitikk enn Norge, er en god forklaring. Danmark ligger nær tidligere Øst-Tyskland og Polen. Det er forståelig at disse landene har et mer utviklet kontaktnett, og et bedre utgangspunkt for aktiv miljøbistand til Øst-Europa enn Norge.

Forvaltning og næringsliv i alle de nordiske land har varierende erfaringer med miljøsatsning i Øst-Europa. Ved det årlige Nordiske Vannmøte som Norsk Vannforening arrangerte i Oslo i mai ble erfaringer lagt frem og diskutert. Det ble bekreftet at vi ligger etter, og har mye å lære av de andre nordiske land. Men etter å ha fått rimelig god oversikt over norsk næringslivs og norske fagmiljøers engasjementer i øst bl.a. ved samtaler med østeuropeerne, sitter vi igjen med det inntrykk at vi så langt har vært *for* passive. Vår

manglende tilstedeværelse og passivitet har flere nøkkelpersoner i miljøarbeidet i øst stilt seg noe undrende til.

Vi konstaterer at norsk miljøkompetanse innen næringsliv og fagmiljøer er ønsket. Vi har absolutt noe å tilby. Vi har nisjer innen miljøteknologi. Norske fagmiljø har høy kompetanse, og er rettet mot praktiske løsninger. Et lite land med et godt internasjonalt miljørennomé blir sett på som en meget interessant samarbeidspartner, og kanskje en ønsket motvekt til tungvektene som EF, Verdensbanken og store multinasjonale selskaper.

Vi er på alle måter tjent med at utviklingen i de nye demokratier i øst blir en bærekraftig utvikling. Ved en samordnet innsats fra næringsliv, forskning og forvaltning kan vi yte et viktig og kvalitativt høyverdig bidrag til miljøopprydningen i Øst-Europa.

NORSK VANNFORENING